

Warszawa, dnia 31 października 2023 r.

Poz. 92

**ZARZĄDZENIE NR 87
KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY GRANICZNEJ**

z dnia 31 października 2023 r.

zmieniające zarządzenie w sprawie Ceremoniału Straży Granicznej

Na podstawie art. 9 ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1080, 1088, 1489, 1723 i 1860) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu nr 63 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 16 grudnia 2022 r. w sprawie Ceremoniału Straży Granicznej (Dz. Urz. KGSG poz. 56) w załączniku nr 1:

1) w SPISIE TREŚCI Rodział III otrzymuje brzmienie:

„Rozdział III

UROCZYŚCIOCIOCI W WYŻSZEJ SZKOLE STRAŻY GRANICZNEJ I OŚRODKACH SZKOLENIA STRAŻY GRANICZNEJ

1. Wręczenie aktów mianowania absolwentom szkolenia w zakresie szkoły podoficerskiej i chorążych.....30
2. Promocja na pierwszy stopień oficerski Straży Granicznej.....30
3. Inauguracja roku akademickiego w Wyższej Szkole Straży Granicznej .....33a”;

2) ROZDZIAŁ III UROCZYŚCIOCIOCI W OŚRODKACH SZKOLENIA STRAŻY GRANICZNEJ otrzymuje brzmienie :

„Rozdział III

UROCZYŚCIOCIOCI W WYŻSZEJ SZKOLE STRAŻY GRANICZNEJ I OŚRODKACH SZKOLENIA STRAŻY GRANICZNEJ

1. WRĘCZANIE AKTÓW MIANOWANIA ABSOLWENTOM SZKOLENIA W ZAKRESIE SZKOŁY PODOFICERSKIEJ I CHORĄŻYCH

Uroczystość wręczenia aktów mianowania absolwentom szkolenia w zakresie szkoły podoficerskiej i chorążych może być realizowana:

- a) w siedzibach ich macierzystych jednostek organizacyjnych Straży Granicznej przez właściwego przełożonego w sprawach osobowych,
- b) w Wyższej Szkole Straży Granicznej przez Rektora - Komendanta Wyższej Szkoły Straży Granicznej,
- c) w ośrodku szkolenia Straży Granicznej, przez kierownika jednostki organizacyjnej Straży Granicznej odpowiedzialnej za szkolenie funkcjonariuszy Straży Granicznej.

Uroczystość można zorganizować na placu apelowym lub w innym odpowiednio przygotowanym miejscu. Uroczystość organizowana jest według scenariusza określonego w rozdziale II w pkt 4 „Odznaczanie, wyróżnianie i mianowanie funkcjonariuszy” i przebiega adekwatnie do miejsca realizacji przedsięwzięcia.”.

2. PROMOCJA NA PIERWSZY STOPIEŃ OFICERSKI STRAŻY GRANICZNEJ

Promocja jest uroczystym aktem mianowania absolwentów szkolenia specjalistycznego wymaganego do mianowania na pierwszy stopień oficerski Straży Granicznej. Odbywa się w formie uroczystego apelu. W dniu poprzedzającym promocję przeprowadza się zbiórkę pododdziałów absolwentów Wyższej Szkoły Straży Granicznej lub absolwentów ośrodków szkoleń Straży Granicznej celem wręczenia im aktów mianowania, odznak i dyplomów ukończenia nauki/szkolenia według scenariusza określonego w rozdziale II w pkt 4 „Odznaczanie, wyróżnianie i mianowanie funkcjonariuszy”. Wręczenia aktów dokonuje Komendant Główny Straży Granicznej lub wyznaczony kierownik jednostki organizacyjnej Straży Granicznej albo dyrektor Biura Kadr i Szkolenia Komendy Głównej Straży Granicznej.

Uroczystość promowania absolwentów może się odbywać na centralnym placu miasta lub na terenie jednostki organizacyjnej Straży Granicznej.

Promowania absolwentów dokonuje się na specjalnie przygotowanym podium, obok którego z prawej strony (*patrząc od strony pododdziałów*) powinien być ustawiony stolik nakryty zielonym sukniem. Na stoliku kładzie się wyjętą z pochwy szablę. Aktu promocji na pierwszy stopień oficerski dokonuje Komendant Główny Straży Granicznej, zastępca Komendanta Głównego Straży Granicznej lub wyznaczony przez Komendanta Głównego Straży Granicznej generał brygady Straży Granicznej. Do udziału w uroczystości wyznaczany jest poczet sztandarowy ze sztandarem Komendy Głównej Straży Granicznej.

W uroczystej promocji uczestniczą zaproszeni goście honorowi (*kierownicy komórek organizacyjnych Komendy Głównej Straży Granicznej, kierownicy jednostek organizacyjnych Straży Granicznej, przedstawiciele parlamentu, administracji rządowej i samorządowej, jednostek organizacyjnych resortu spraw wewnętrznych i administracji oraz resortu obrony narodowej, a także inne osoby, których obecność jest pożądana*).

Przykładowy scenariusz przebiegu uroczystości:

Do promocji pododdziały ustawiają się w następującej kolejności: orkiestra, poczet flagowy i sztandarowy, kompania honorowa, pododdziały kadry, pododdziały absolwentów, pozostałe pododdziały towarzyszące. Pododdziały absolwentów ustawia się na wprost podium, prymus uczelni na prawym skrzydle pierwszego szeregu (*istnieje również możliwość wprowadzenia kompanii honorowej osobno*).

Promowany pododdział może być ustawiony w kolumnie czwórkowej, szóstkowej, ósemkowej, dziesiątkowej i dwunastkowej. Prowadzącym uroczystość jest wyznaczony oficer z Wyższej Szkoły Straży Granicznej, ośrodka szkolenia Straży Granicznej lub z innej jednostki organizacyjnej Straży Granicznej ze względu na miejsce uroczystości.

Uroczystość do momentu wystąpienia Komendanta Głównego Straży Granicznej/Rektora - Komendanta Wyższej Szkoły Straży Granicznej/komendanta ośrodka szkolenia Straży Granicznej przebiega zgodnie z planem uroczystego apelu, o którym mowa w rozdziale II pkt 1, po czym następuje:

- trębacz gra sygnał „Słuchajcie wszyscy”, dowódca uroczystości podaje komendę:

„**Pododdziały – BACZNOŚĆ!**”. Wyznaczony oficer odczytuje postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o mianowaniu absolwentów kursu oficerskiego. Po odczytaniu tytułu aktu, dowódca uroczystości podaje komendę: „**Pododdziały - SPOCZNIJ!**”, a po słowach „podpisał” ponownie podaje komendę: „**Pododdziały - BACZNOŚĆ!**”. Po odczytaniu stanowiska i nazwiska osoby podpisującej, dowódca uroczystości podaje komendę „**Pododdziały – SPOCZNIJ!**”;

- dowódca uroczystości podaje komendy do oddania honorów: „**Pododdziały - BACZNOŚĆ! (Na ramię – BRONŃ!, Prezentuj – BRONŃ!), Pododdziały na prawo - PATRZ!. Poczet sztandarowy i fanfarzyści – BACZNOŚĆ – do podium – MARSZ!**”;

- poczet sztandarowy jednostki organizacyjnej Straży Granicznej maszeruje krokiem defiladowym na wyznaczone miejsce z lewej strony podium, patrząc od strony pododdziałów ustawia się prostopadłe do szyku pododdziałów. Po prawej stronie na wysokości przedniego skraju podium, frontem do niego, w wyznaczonym miejscu ustawiają się fanfarzyści;

- dowódca uroczystości podaje komendy: **„Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BRONŃ!, Do nogi – BRONŃ!) pododdziały absolwentów, do promocji – MASZEROWAĆ!”**, **„Pododdziały – SPOCZNIJ!”**;

- dowódca pododdziału absolwentów maszeruje krokiem defiladowym do wyznaczonego miejsca przed podium, wykonuje zwrot w lewo i podaje komendy: **„Pododdziały absolwentów” BACZNOŚĆ!, dziesięć kroków na wprost – MARSZ!”** (*wystąpienie pododdziału absolwentów uzależnione jest od możliwości organizacyjnych, można od niego odstąpić lub zmniejszyć dystans wystąpienia*);

- promujący schodzi z trybuny, podchodzi do stolika, bierze szablę prawą ręką i staje na podium w postawie zasadniczej z szablą **„Na ramię”**;

- dowódca pododdziału podaje komendę prymusowi, np.: **„Prymus – Wyższej Szkoły Straży Granicznej lub nazwa ośrodka szkolenia Straży Granicznej – stopień i nazwisko prymusa – DO – PROMOCJI!”**. Fanfarzyści grają sygnał **„DO PROMOCJI”**, prymus maszeruje krokiem defiladowym do środka podium, dochodzi do podium, wykonuje krok lewą nogą wstępując nią na podium i klęka na prawe kolano, opierając dłoń lewej ręki na udzie lewej nogi, końcami palców na równi z kolanem. Prawa ręka ułożona wzdłuż tułowia jej palce złączone i wyprostowane, w przypadku spodni – palec wskazujący na szwie prawej nogawki. Tułów wyprostowany, głowa lekko uniesiona, promowany patrzy na promującego, gdy promujący stoi przed promowanym. Promujący staje przed prymusem, wykonuje szablą chwyt w położenie **„Na ramię”** i wygłasza formułę **„W imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej mianuję Panią/Pana podporucznikiem Straży Granicznej”** dotyka piórem szabli (*grzbiet szabliskierowany do promowanego*) lewego ramienia prymusa i przekłada szablę do lewej dłoni w położenie **„Na ramię”**. Promowany wstaje i przyjmuje postawę zasadniczą. Promujący podaje mu rękę mówiąc: **„Gratuluję Pani porucznik/Panie poruczniku”**. Promowany odpowiada: **„Ku chwale Ojczyzny”**. Promujący przekłada szablę do prawej ręki, nie zmieniając jej położenia. Na komendę **„DO PROMOCJI”**, wydaną przez dowódcę pododdziału pierwszej zmiany absolwentów, prymus wykonuje w lewo zwrot, maszeruje krokiem defiladowym wzdłuż podium do jego lewej strony (patrząc od strony pododdziałów) i najkrótszą drogą maszeruje na tył szyku pododdziału absolwentów (*może również zająć miejsce na trybunie*). Fanfarzyści grają sygnał **„DO PROMOCJI”**;

- do podium podchodzi pierwsza zmiana promowanych, która powtarza czynności prymusa. Pododdział absolwentów wykonuje krok w przód (*bez komendy dowódcy*);

- promujący, stojąc na środku podium, wygłasza formułę: **„W imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej mianuję Panię/Panów/Państwa podporucznikiem Straży Granicznej”**, następnie przechodzi na prawe skrzydło zmiany i kolejno promuje absolwentów, wykonuje wszystkie czynności, jak przy promowaniu prymusa. Po dokonaniu promocji pierwszego absolwenta w zmianie robi krok odstawny w prawo i promuje kolejnego absolwenta. Po ukończeniu promocji całej zmiany promujący przekłada szablę do prawej dłoni i nie zmieniając jej położenia – wraca na środek podium.

- akt promocji kolejnej zmiany rozpoczyna się po zajęciu miejsca przez poprzednią zmianę z tyłu szyku pododdziału absolwentów;

- na kolejną komendę **„DO PROMOCJI”** podchodzą do podium kolejne zmiany. Również na tę komendę zmiana promowanych wykonuje zwrot (*pół zmiany w lewo, pół w prawo*), maszeruje krokiem defiladowym, schodzi wzdłuż podium i najkrótszą drogą wchodzi na tył kolumny pododdziałów absolwentów. Każdy z promowanych bez dodatkowej komendy odsłania nadany stopień podporucznika Straży Granicznej;

- ostatnia zmiana promowanych wstępuje do szyku na komendę **„DO SZYKU- MARSZ!”**;

- po zakończeniu promocji promujący odkłada szablę na stolik i wraca na środek podium, wyznaczony oficer informuje o wyróżnieniach przyznanych absolwentom. Następnie dowódca uroczystości podaje komendy: **„Pododdziały – BACZNOŚĆ!, Wyróżnieni przed front szyku WYSTĄP!, Pododdziały – SPOCZNIJ!”**;

- absolwenci w kolejności wyczytywania występują krokiem defiladowym, stają w szeregu na podium. Promujący wręcza im wyróżnienia i wraca na trybunę. Prowadzący uroczystość podaje komendę: **„Wyróżnieni do szyku – MARSZ!”**;

- jeżeli pododdziały absolwentów wystąpiły przed front szyku dowódca pododdziału absolwentów podaje komendy: **„Pododdział absolwentów – BACZNOŚĆ!, w tył – ZWROT!, dziesięć kroków na wprost – MARSZ!; w tył – ZWROT!, SPOCZNIJ!”** (*wystąpienie pododdziału absolwentów uzależnione jest od możliwości organizacyjnych, można zmniejszyć dystans wystąpienia*);

- dowódca uroczystości podaje komendę: „**Pododdziały – BACZNOŚĆ!, Dowódca pododdziału absolwentów i fanfarzyści DO SZYKU – MARSZ!**”. Po wstąpieniu dowódcy pododdziału i fanfarzystów dowódca uroczystości podaje komendy: „**Pododdziały Na ramię – BRONÍ!, Prezentuj – BRONÍ!, na prawo (lewo) – PATRZ!. Poczet sztandarowy – BACZNOŚĆ – DO SZYKU MARSZ!**”. Po wstąpieniu pocztu do szyku pododdziałów podaje komendy: „**Pododdziały – BACZNOŚĆ Na ramię – BRONÍ!, Do nogi – BRONÍ! Pododdziały SPOCZNIJ!**”;

- oficjalną część promocji może kończyć złożenie przez delegację nowo mianowanych oficerów wiązanek kwiatów przy pomniku lub tablicy pamiątkowej, w czasie składania wiązanek werblista gra „**Tremolo**”;

- przemówienia okolicznościowe;
- po wystąpieniu należy przewidzieć czas na złożenie gratulacji i wręczenie kwiatów nowo promowanym przez ich rodziny i bliskich.

Uroczystość od momentu przegrupowania pododdziałów do defilady przebiega zgodnie z planem uroczystego apelu, o którym mowa w rozdziale II pkt 1.

3. INAUGURACJA ROKU AKADEMICKIEGO

Inauguracja roku akademickiego w Wyższej Szkole Straży Granicznej odbywa się podczas uroczystych zbiórek. Miejszem uroczystości jest aula lub inne miejsce na terenie Wyższej Szkoły Straży Granicznej. Do udziału w uroczystości można zaprosić przedstawicieli władz państwowych, kierownictwa Straży Granicznej, władz administracyjnych i samorządowych regionu, organizacji pozarządowych i kombatanckich, rektorów (przedstawicieli) innych uczelni. W uroczystości powinni uczestniczyć przedstawiciele starszych roczników, rada naukowa oraz kadra kierownicza i dydaktyczna Wyższej Szkoły Straży Granicznej. Jej władze powinny wystąpić w przysługujących im strojach z insygniami pełnionych funkcji, a pozostali funkcjonariusze w mundurach galowych. W czasie inauguracji roku akademickiego studenci pierwszego roku studiów składają uroczyste ślubowanie immatrykulacyjne. W czasie inauguracji roku akademickiego może odbyć się uroczystość wręczenia dyplomów uzyskania stopni naukowych. Asystę honorową podczas uroczystości stanowi poczet sztandarowy.

Przykładowy scenariusz przebiegu uroczystości:

- przybycie uczestników uroczystości i zaproszonych gości; zajmują wskazane miejsca, narrator – konferansjer przedstawia uczestnikom przebieg uroczystości oraz wprowadza w jej tematykę;

- przybycie Rektora - Komendanta Wyższej Szkoły Straży Granicznej z „Orszakiem rektorskim” obejmującym członków Senatu Wyższej Szkoły Straży Granicznej, rektorów innych uczelni lub ich reprezentantów;

- dowódca uroczystości podaje komendy do powstania i przyjęcia postawy zasadniczej a następnie składa meldunek o gotowości do uroczystości;

- Rektor - Komendant Wyższej Szkoły Straży Granicznej oraz „Orszak rektorski” zajmują miejsce za stołem prezydialnym;

- wprowadzenie sztandaru oraz odegranie hymnu Rzeczypospolitej Polskiej;

- dowódca uroczystości podaje komendę do wprowadzenia sztandaru, poczet sztandarowy maszeruje na wyznaczone miejsce, zatrzymuje się i oddaje honory, odegranie (*odtworzenie*) hymnu państwowego - uczestnicy uroczystości śpiewają hymn państwowy;

- przemówienie inauguracyjne Rektora - Komendanta Wyższej Szkoły Straży Granicznej. Powitanie uczestników uroczystości, wygłoszenie okolicznościowego przemówienia. Na zakończenie swojego przemówienia Rektor - Komendant Wyższej Szkoły Straży Granicznej wygłasza formułę otwarcia nowego roku akademickiego: „**Rok akademicki .... /podaje rok/ uważam za otwarty**”;

- ślubowanie immatrykulacyjne¹⁾ - dowódca uroczystości podaje komendy do powstania i przyjęcia postawy zasadniczej, Rektor - Komendant Wyższej Szkoły Straży Granicznej odczytuje tekst ślubowania, który powtarzają studenci pierwszego roku;

---

¹⁾ Tekst ślubowania wydaje w formie decyzji Rektor - Komendant Wyższej Szkoły Straży Granicznej.

- po odczytaniu tekstu ślubowania następuje odśpiewanie przez studentów lub odtworzenie „**Hymnu do miłości Ojczyzny**”. Rektor - Komendant Wyższej Szkoły Straży Granicznej ogłasza przyjęcie nowych studentów. Uczestnicy uroczystości zajmują miejsca siedzące;

- wręczenie indeksów studentom²⁾ - dowódca uroczystości podaje komendę do wystąpienia studentów oraz zaprasza Rektora - Komendanta Wyższej Szkoły Straży Granicznej do wręczenia indeksów. Delegacja występuje na wyznaczone miejsce. Rektor - Komendant Wyższej Szkoły Straży Granicznej podchodzi do delegacji i wręcza indeksy. Studenci odpowiadają „**Ku chwale Ojczyzny**”. Po wręczeniu indeksów studenci wracają na swoje miejsca;

- odśpiewanie lub odtworzenie pieśni „**Gaudeamus Igitur**”; dowódca uroczystości zapowiada pieśń „**Gaudeamus Igitur**”. Uczestnicy uroczystości wstają z miejsc, a studenci pierwszego roku studiów śpiewają (w przypadku jej odtworzenia słuchają) pieśń;

- przemówienia okolicznościowe zaproszonych gości;

- przedsięwzięcia okolicznościowe - odczytanie decyzji, rozkazów, wręczenie odznaczeń i wyróżnień za działalność dydaktyczną, naukowo-badawczą i publikacyjną. Dowódca uroczystości podaje komendę do wystąpienia wyróżnionych, którzy po otrzymaniu wyróżnień wstępują na swoje miejsca;

- odegranie lub odtworzenie Pieśni Reprezentacyjnej Straży Granicznej „**Na straży granic**”;

- odprowadzenie sztandaru; dowódca uroczystości podaje komendy do powstania, a następnie odprowadzenia sztandaru: „**Poczet sztandarowy–BACZNOŚĆ!**, **Sztandar –ODPROWADZIĆ!**”, poczet sztandarowy opuszcza miejsce uroczystości;

- wygłoszenie wykładu inauguracyjnego;

- dowódca uroczystości składa meldunek Rektorowi - Komendantowi Wyższej Szkoły Straży Granicznej o zakończeniu uroczystości.”.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Komendant Główny Straży Granicznej

gen. dyw. SG Tomasz PRAGA

---

²⁾Tylko w przypadku prowadzenia indeksów w formie tradycyjnej.